

להגלות נעים תורה והסידור
מנדר היוצא מערך

י"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דהסידר זוטשקא
פר' בשלה - שירה תשפ"ב • גליון קל"ו

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבוה"ק ז"ע

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של
הגה"ח ר' זרח רונטל שליט"א

יורא ישראל את ה' הגדולה'

פלאות קריעת ים סוף
ראתה שפחה על הים וכיזת מצרים והים

נראות מעשה מרכבה ביחזקאל

איתא בגמ' (חגיגה יד) וכן בתוספתא (פ"ב ה"א) מסופר על ר' יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור ורבי אלעזר בן ערך מנהיג את החמור אחריו. וביקש רבא"ע מריב"ז, "רבי, שנה לי פרק אחד במעשה מרכבה" וכו'. אח"כ ביקש רבא"ע לומר לפני ריב"ז מה שמע ממנו והסכים ריב"ז, ויוד מהחמור ונתעטף בטליתו וישב על האבן תחת עץ הזית. ושאל אותו רבא"ע מדוע ירד מהחמור, א"ל ריב"ז: אפשר אתה דורש במעשי מרכבה ושכינה עמנו ומלאכי השרת מלוין אותנו ואני ארכב על החמור. מיד פתח רבא"ע במעשה מרכבה ודרש. ויורה אש מהשמים וסיבבה את כל האילנות שבשדה! ופתחו כל האילנות ואמרו שירה! ומלאך שנוצר מן האש שירד מהשמים נענה ואמר: "אלו הדברים שאמר רבא"ע הן הן מעשי המרכבה!" עמד ריב"ז ונשק את רבא"ע על ראשו ואמר: ברוך ה' אלוקי ישראל שתן בן לא"א שיודע להבין ולחקור ולדרוש במ"מ. "אשריך אברהם אבינו שאב"ע יצא מחלצין!"

וכאשר נאמרו הדברים לפני רבי יהושע בן חנניא, היה ריב"ח ור' יוסי הכהן מהלכים בדרך ואמרו: אף אנו נדרוש במעשה מרכבה. פתח ר' יהושע ודרש ואתו היום תקופת תמוז היה, ונתקשרו השמים בעננים, ונראתה כמין קשת בענן, והיו מלאכי השרת מתקבצין ובאין לשמוע את דבריהם, כמו שבנ"א מתקבצים לראות בדברים נפלאים של מיני שחוק שעושים לפני חתן וכלה וכו'.

ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל

ונבוא חשבון, שכל הדברים המופלאים האלו הוא כאשר עסקו במעשה מרכבה של הנביא יחזקאל ששם נאמר "נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים". והאם אפשר לתאר שאם בדורות של יותר מאלף שנה אחרי הנביא, עוסקים בה' ויודתה של מן השמים ומקיפה אותם וכו', שבמהר"ל מובא שזה מבטא מצב מעל היכולת האנושית לקלוט ולהשיג, כי אדם מסוגל להיות במים רוח אוויר, ולא באש. ולכן ענין אש משמעותו מחוץ להשגת בני אנוש. א"כ כשהנביא יחזקאל בעצמו עסק בזה, א"א לשער כלל איזה גילויים שמימיים והשגות היו לו. אבל זה לא השיא של ההשגות האפשריות, שהרי נאמר בחז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה הנביא יחזקאל". וא"כ בת ישראל כשרה כמה ראתה. וכמה יהודי פשוט יכול להשיג שם. וק"ו משה ובנ"י שהביאם מרע"ה לדגרות נבואה גבוהים ונוראים.

המשך בעמוד ב' <<<

להיות עם תורה ויר"ש ובשפלות

ונחנו מה (שמות טו, ח). הנה יל"פ "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך" (דברים יז, י"ג), היינו הקב"ה שואל מעמך להיות "מה", עניו כמו משה רבינו ע"ה, שאמר "ונחנו מה" (שמות ט"ז, ח). אמנם, יש מי שמחזיק עצמו ל"מה" והוא מלא בתורה ובמצות, ויש מי שמחזיק עצמו ל"מה" והוא באמת "מה", כי אין בו לא תורה ולא יראה, אך גם זה הוא טוב בעיני ה', אם כי אינו בגדר המעולה, כי גדר המעולה הוא המדרגה ראשונה. וז"ש "מה ה' אלקיך שואל מעמך", הקב"ה שואל מעמך להיות "מה", אך בדרך זה, "כי אם ליראה את ה' אלקיך ללכת בכל דרכיו ולאבה אתו ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך", ר"ל שיהיה בך כל המדות הטובות הללו ואף על פי כן תהיה בעיניך בבחינת "מה", את זה שואל הקב"ה מעמך, עד כאן דבריו. (רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

הנהגת כהם מנהג ד"א

ד' ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יז, יז). אמר בדרך הלצה, על פי מאמר חז"ל (בבב"ב לה ע"ב) אפולגתא דרבי ישמעאל ורבי שמעון בן יוחאי, דרבי ישמעאל סבירא ליה 'אספת דגנן' (דברים יא, ז) הנהג בהן מנהג דרך ארץ, ורבי שמעון בן יוחאי סבירא ליה [אפשר אדם חורש בשעת חרישה וכו', תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישאל עושין רצונו של מקום] מלאכתו נעשית על ידי אחרים, ואמר אב"י הרבה עשו כרבי ישמעאל, ועלתה בידן, כרבי שמעון בן יוחאי ולא עלתה בידן.

וזהו ד' ילחם לכם, לשון לְחָם, פירוש השם יתברך ישפיע לכם לחם לאכול, רק ואתם תחרישון, לשון 'חריש וקציר' (בבב"ב מה, ז), שתנהגו מנהג דרך ארץ כרבי ישמעאל. (רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

ניצחון היצר ע"י התורה

ויבוא מרתה וגו' (שמות טו, כג). ידוע בספ"ק דהתורה נצחית היא, ויש ללמוד מכל פסוק לימוד לכל הדורות. ונראה הרמז בזה, "ויבוא מרתה" כאשר איש ישראל בא פעם למצב מה שהיצי"ה מתגבר עליו ביותה, ולבו מר עליו, כי אינו מוצא עצה בנפשו איך להתגבר על היצר המר הממרר עליו את חייו. "ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם", פירוש שאינו יכול לקבל שפע קודש כי הכל נעשה אצלו מה, כי יש חלילה מצב של נפילה, שכל ההשפעות שיוודות אליו נרגש בהם טעם של מרירות מחמת גודל מרירות המקבל. "וילונו העם על משה לאמר מה נשתה", שבאיים להתלונן אצל הצדיק, לשפון לב כי אי אפשר להמשיך ככה, המצב נורא ואיום, הנפש צמאה ללחלוחית של קדושה, וא"א לה לשתות לחי" כי הכל נהפך אצלה למים מרים ר"ל. "ויורה ד' עץ" היא התורה הקדושה הנקראת עץ חיים למחזיקים בה, "וישלך אל המים וימתקו המים", כי אמרו רז"ל (קידושין ז) בראתי יצה"ר בראתי לה תורה תבלין, התורה היא תבלין הממתק מרירות היצר.

והנה רז"ל רמזו באמרום כל זמן שאתם עוסקים בה, שאף אם אינו לומד תורה באותה שעה ממש, רק הוא עוסק בצרכי החיים, אבל גם העסק שלו הוא "בה" בתורה, שחושב תמיד מהו דרך הישר בזה עפ"י התורה. גם זה נחשב לתורה שהיא תבלין נגד היצר. וכן כתוב (משלי ג, יד) עץ חיים היא למחזיקים בה" ולא רק ללומדים דוקא, רק כאשר אחוזים בתורה, ועושים הכל עפ"י התורה, אז גם שאר עסקיו נהפכים לתורה'דיג, ויש לו בהם תבלין הממתק מרירות היצר.

ואמה"כ שם שם לו חק ומשפט", פירוש שם נקבע החק שיהי' לתורה כח הממתק והמרפא מרירות היצר הרע. "ושם נסוה", שלאחר מעשה הי' להם עלי' מנסיון זה. שנסיון הוא מלשון ושא "נס" לשון הגבהה, שנתעלו עי"ז במדרגתם להיות אחוזים ודבוקים בתורה הקי, כ' ע"י שהכירו בנפשם שזהו התבלין היחידי שכוחו חזק מכח היצר, ממילא נתדבקו בקדושת התורה ומצוותיה.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנחל

נחלי אש בקצירת האומר

עם זאל זיך זינגען פון זיך אליין

שבת שירה. השבת נקראת בשם "שבת שירה" לא רק מפני שקורין בה את שירת הים. אלא מפני שהשבת בעצמה היא שיר ושבחה, וכל כולה אומרת הודי' לבורא עולם ב"ה. ועל כן צריך להיות בשבת זו בשמחה רבה. כי שבת זו משפיעה שפע שמחה וישועה לכל השנה כולה שיתנגן מאליו (עם זאל זיך זינגען פון זיך אליין).

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

שירה ע"י האמונה

ויאמינו בה' ובמשה עבדו, אז ישיר (שמות יז, לא - טו, א), ע"י האמונה אפשר לשיר מיד, כדכתיב תשורי מראש אמונה (ש"ה ט"ז, ח). "תשורי מראש" - שאפשר לשיר ולהודות לה' מראש אף קודם ישועת ה', "אמונה" ע"י האמונה.

ושירת הים לא היה כלל שירה טבעית, שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו, ועפ"י יובן מאחז"ל רבי מאיר אומר אפי' עוברין במעי אמן אמרו שירה (סוטה ז), ודבר זה אינו שייך במציאות ובדרך הטבע אלא שלא היתה דיבור כלל אלא שכינה שדיברה מתוך גרונו ושייכא גם בעובר שבמעי אמו.

ואמה"כ ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו (יה טו), חזינו מפרשתן שצריך כ"א לעשות פעולתו ועי"ז ה' עושה הנס, וכמו שמצינו בבת פרעה ותשלח את אמתה (יה ט"ז) והביא רש"י את שדרשו חז"ל את אמתה את ידה, שנשתרבה ידה אמות הרבה (סוטה ז), ואף שלא היה כלל בדרך הטבע, מ"מ ע"י פעולה כל דהו המשיכה את זה.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

”בעתיקא תליא מילתא”

והענין שייך בכל דור ודור ובכל נפש ונפש, כאשר זוכה היהודי לברוח ממצרים שלו, להמלט ממ"ט שערי טומאה כל עוד רוחו ונשמתו באפו. והנה לא עבר זמן מועט והוא רואה את מצרים נוסע אחריה, והוא מוצא את עצמו מוקף מכל הצדדים. והים הרומז למים הזידונים ולים התאוות העומד מוצב לגדו, ואין אתו יודע עד מה, כיצד ניצולים מיד הסט"א. ואז פורצת הצעקה לד', 'המבלי אין קברים במצרים'. הרי ליפול לתוך ים התאוה, הרי הוא כמיתה במצרים, ומה יהי' הסוף ומה יהי' התכלית, אחרי שרואים שלאחר כל ההמלטות ממצרים, עדיין לא נפטרנו מהם והם ממשיכים לרדוף אחרינו להטביענו במים הזידונים, וחיינו כאלו אינם נחשבים לחיים כלל.

וע"ז באה התשובה "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". וברשי" ז"ל, כדאי זכות אבותיהם והם והאמונה שהאמינו בי לקרוע להם את הים. ועוד כתב, עלי הדבר תלוי ולא עליך, וכמו שנאמר "על בני ועל פועל ידי תצוני" כי האב ממילא ברצונו להושיע את בניו, ואין צריך להרבות תפלה לעורר את רחמיו. אלא שכאן ביקש הקב"ה שיוכיחו בני" מסירות נפש בנסעם לתוך הים, וכמ"ש באוה"ח הק'.

והנה בזה"ק כתוב "בעתיקא תליא מילתא". ובסעודת רעוא דרעיון, עליה כתוב בזה"ק דעתיקא קדישא גליא רצון דל'. והיינו שבשעה נשגבה זו מתגלה הרצון העליון להושיע אותנו, ומתגלה הרצון הפנימי של כל יהודי להתרצות לפני קונו. וממילא הזמן מסוגל שיתעורר מדת הרחמים שנתגלה בשעת קריעת ים סוף. ויבקעו כל המניעות הנרמזות בים סוף, בפני כל ישראל. ובספ"ק בית אברהם כתוב בדרך רמז "בעתיקא תליא מילתא" הינו שאין צורך בצעקה, כי השי"ת רוצה ומוכן להושיע את בניו תמיד, אבל העיקר מה שצריך שישראל "יעתיקו" עצמם מן ההרגל, וינטו ממעשיהם הקודמים, ויקבלו על עצמם לתקן דרכיהם. והיינו, כי אף שבחי' עתיקא רומז על הרצון. אבל אין די ברצון גרידא, אלא יש להוציאו מן הכח אל הפועל, ובעת רעוא דרעיון קודשא ב"ה "גליא רצון דל'", הינו שמתגלה הרצון, והוא ניכר במעשים שעושים בפועל ממש לתקן את הטעון תיקון.

וכמ"ש הרה"ק מקצאק זי"ע אמר עה"פ "אם תבקשנה כספך וכמטמונים תחפשנה" מטמונים הוא יקר יותר מן הכסף, כי במטמון מצוי זהב ואבנים טובות העולות בערכן על שויות הכסף. וזהו שרמז שלמה המלך בחכמתו, שאע"פ שהבקשה בלב והרצון הוא נכבד ונעלה מאוד כמו הכסף, וזהו "אם תבקשנה כספך", אבל החיפוש בפועל ממש הוא יקר יותר מזה וזהו "וכמטמונים תחפשנה", ורק אז תמצא יראת ד'. ולכן הנדרש מישראל אינו רק לעורר הרצון, אלא להעתיק עצמנו מן המקום שאנו עומדים בו, ולהשתנות לטובה בתכלית השינוי.

וכפי שזבוח"ק (ח"ב יב ע"ב) מפליג מאד בענין גדול שגב מעלת שירת הים, שמקיפה את כל העולמות, ומרומז בה כל מה שעבר בעולם עד אז, וכל העתיד לבוא, וכן ימות המשיח! [וכן איתא במס' סנהדרין צ"א ע"ב שאת השירה זאת יאמרו משה ובני" בזמן תחיית המתים!].

ובדרכי נועם אומר שכל זמן שהיו עוד מצרים בעולם שהם קליפת הע"ז והכפירה, הפריע זה לטהרת האמונה של בני". וכפי שרואים שכאשר רק פרעה הקריב, נעשו בבני" דיבורים של חוסר אמונה. וכאשר נשברה קליפת מצרים לגמרי זכו לדרגות של רוח"ק ונבואה. וכמוזבא במאור עינים (ליקוטים יהושע א-י) שלפי דרגות האמונה, כך מקבל דרגות בראיית אור הגנוז, שיכולים להביט מסוף העולם ועד סופו. ובדרכי נועם מבאר עוד שהכונה בזה הוא, שראויים את התכלית של הענינים ולמה הם מביאים. שבעוד שכאשר מסתכלים בעין וגילה רואה אדם רק חלק קטן מהבריאה. אבל בחינה של אור הגנוז ורוה"ק מביט מסוף העולם ועד סופו. והיינו מבט שמקיף את כל היקף הבריאה וזהו המבט של השירה.

ביזת מצרים המופלאה

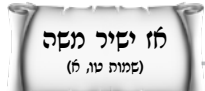
ומובא מהחת"ס על המדרש שה' ירד למצרים בתשעים מליון מלאכי חבלה נוראים, מלאכי רתת, זיע, מלאכי חלחלה, מלאכים מאש וברד, וכו'. ולכן היתה כזו סכנה לצאת מפתח הבית והיו צריכים לשבת סגורים עם האות על הבתים של דם פסח ומילה. שכאשר בזה"ק מובא שכתבו עם הדם שם הוי"ה. וכל זה שהמשחית שניתן לו רשות ואינו מבחין, שלא יוכל להזיק את בני". וא"כ קשה איך יתכן שהמצרים שאינם בכורים, שלא היה להם את אותם שמירות, והם הסתובבו בין מלאכי החבלה והשדים הנוראים והמזיקין, איך לא נפגעו ונשארו בחיים.

ומתרחץ החת"ס שכיון שהיו צריכים להשאירם בחיים כדי שיוכלו בני" לקבל את ההשגות וההשפעות מקרי"ס, היו נשמרים המצרים מזה שזכו לעזור לבני" לקיים מצוות "וישאלו איש מאת רעהו" וכו' זה שמר עליהם!

כל רכוש העולם הגיע לישראל

והנה נבואה חשבון ש-2448 שנה מתחילת הבריאה, בעולם של תוהו קודם קבלת התורה. חיים להם מליארדי גוים מגושמים, שכ"א עסוק בעניניו הפרטיים לחיות חיי גוי בהמיים. אבל בינתיים כשמשמשים בעולם, מגדילים את הרכוש העולמי ע"י שמוציאים עוד ועוד מאוצרות הבריאה, כסף וזהב וכו'. וכך מגיע הדור של יוסף הצדיק, ובאותם שנות רעב שאין בכל העולם מה לאכול - חוץ ממצרים, מתחילים שיירות מכל העולם להגיע למצרים ולקנות תבואה ומזון. ושוב לכאורה כ"א עסוק בענין הפרטי שלו להביא אוכל הביתה. אבל כיון שהרעב הוא בכל העולם, אזי כל הכסף והזהב שבעולם מתקבץ למצרים, שהיא המספקת מזון היחידה בעולם. וכאן יש לכסף העולמי שנמצא במצרים כמה תפקידים:

- א) לגרום ליעקב"א וכל השבעים נפש לעלות בלי שלשלאות של ברזל למצרים כי רק שם יש מזון. ומטרת הירידה, כדי שיוכל להתחיל שם ההכנה לקבלת התורה, ע"י השעבוד שלימדם להיות עבדי ה' (מבואר בעקידה).
- ב) בגלל עוצמתם הכלכלית היו המעצמה החזקה בעולם, ושלטה בכל העולם, וכל זה עשה הבורא שיתאימו להיות הדוגמא הכי טובה לשיעורי האמונה של המכות שדוקא כשהשי"ת משפיל את הגדול ביותר, מומחש ביותר שאין עוד מלבדו.
- ג) כיון שהקב"ה אמר בנבואתו לא"א "אחרי כן יצאו ברכוש גדול", חייב להיות מקוימת הנבואה. כמו שנט' דובר אחד מדברין אחר לא ישוב ריקם. והמשג רכוש גדול צריך להיות במושגי הקב"ה. ולכן כל הרכוש בכל העולם מגיע לבני".
- ולכן איתא במדרש אגדה, וכן בגמ' בבכורות, שהרוב מבני" יצא עם 90 חמורים לוביים טעונים כסף וזהב. והנה ע"פ הגמ' בב"מ פ' ע"א, משא חמור הוא 15 סאה (216-ק"ב), וכשנכפילו ב-90 יוצא 1350 סאה (19 טון 4400 קילו - 192 וחצי טון!) וא"כ ששים ריבוא שהוציאו כ"א 19.5 טון מגיע הכמות ל-11,700,000 טון [במילים: 11 מליון ו-700 אלף טון] וכיון שמוזבא במדרש שה"ש שביזת מצרים כלפי ביזת הים הוא חלק אחד מעשרים וחמש, (כמו שזבוח לעומת סוף), א"כ אם נחשב את הנ"ל 25 X, יוצא 292,500,000 טון [במילים: 292 מליון וחצי טון] וזה הסכום של ביזת הים! ובס"ה הוציאו ביחד ביזת הים וביזת מצרים לכל הפחות: 304 מליון ו-200 אלף טון!

אמרים ערבים ממאורי החסידות

ערבי נחל

להורות הכנת המושג

לא היה צריך לומר אז אלא וישר משה וגו' והדבר מוכן כי אז שוררו. אכן יכוין הכתוב להודיענו הכנת המושג. כי כשנכנסה בלבם יראת הרוממות והאמונה השלימה אז זכו לומר שירה ברוח הקודש.

(אור החיים הק')

אחר יצי"מ נעשו כלים להעיד על הבורא

פי' אחר יצי"מ נעשו בני" כלים להעיד על הבורא. כמ"ש עם זו כו' תהלתי יספרו. ובמדרש ויעלני מבור שאון כו' ויתן בפי שיר חדש. פי' חדש שהוא לעולם בכח התחדשות. וא"י להיות נשכח מנפשות בני". ולא לחנם קבעו לומר השירה בכל יום. וזו האמונה שהאמינו בני" כי הישועה הוא לדורות כמ"ש ויהי לי לישועה א' חז"ל הי' לי ויהי לי לעתיד. וזו השירה והדבקות הי' נטוע בנפשות בני" מעולם. אך קודם יצי"מ לא היו יכולין להוציאו מכח אל הפועל. ואחר יצי"מ נתגלה זו התשוקה. ועי"ז כ' נפשונו כצפור נמלטה. שהי' הרצון נאסר במצרים כענין שכ' הוציאה ממסגר נפשי הודות. וכן בכל ש"ק יש גאולה וחירות לזה הנפש והרצון. לכן הוא זכר ליציאת מצרים. ולכן טוב הודות לה' בשיר ליום השבת.

(שפת אמת)

בטוחים אנו שנאמר שירה

כי הכלל זה הפסוק מרמז גם על עתיד וכן מבוואר בדברי רבותינו ז"ל (סנהדרין צא) והנראה על פי

פירוש הפסוק (תהלים סח, טו) שרי יהודה כו' שרי בנימין כו', כי שבט יהודה ונחשון בן עמינדב הלכו תחילה לים כמאמר חכמינו ז"ל בפסוק (שם טו, א) כי באו מים עד נפש, ואמרו זה המזמור והושיע להם ה'. והנראה כי זה שבאו שבט יהודה תחלה בים הוא מחמת שבטחו בה' שבוודאי יבקע להם את הים ועל ידי זה יאמרו שירה. ונמצא בתחילה כשנכנסו להים היה בהם זה המחשבה שבוודאי ה' יבקע הים ויאמרו שירה. וזהו הרמז אז ישיר, דהיינו שבטוחין אנתנו שנאמר שירה.

(קדושת לוי)

רק התחלה לשירה שמצפים לומר

עפ"י מ"ש דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד. ר"ל כי בדרך העולם האדם אשר יחסר לו מאומה הן בעיני הבריאות או בפרנסה ח"ו הוא שופך נפשו בתפלתו ותחינתו לפני בעל הרחמים. וכאשר נשלח עזרו מקודש להושיע אז נחה ושקטה דעתו כי איננו צריך להתפלל עוד על דבר זה. אמנם לא כן מי שהוא דואג על צער גלות השכינה ומצפה על גלות הבורא ב"ה להרים עזו ותפארתו. וכן להשגת הבורא ב"ה שהוא א"ס צריך להתפלל על זה תמיד כי הוא בלי תכלית וסוף... וזה ג"כ בשירת הים שנאמר אז ישיר לשון עתיד כי כל זה הי' רק התחלה כי היו מצפים לשבח ולפאר יותר והיו מצפים לומר השירה הזאת בבחי' גדולה יתר שאת ויתר עז.

(תפארת שלמה)

קידוש לבנה" (ב)

אחר הברכה ואין לחשוש דזה דומה לקשת וכן הכריע השע"צ.

סוף זמנה: איתא בגמ' (שם) עד מתי מברכין על החודש עד שתמלא גימתה. ונחלקו הפוסקים בזה. י"א כיון שעברו ט"ו יום מה"מולד" מעת לעת שוב אין מברכין דלא שייך לברך "מחדש חודשים" דכבר נושנת היא (ש"ע מ"ב), וי"א שאין לקדש אלא עד חצי של כ"ט ימים י"ב שעות ותש"ג חלקים מתת"פ לשעה (זמן המזכר בלוחות - רמ"א). ולכתחילה יש לזיזר מאוד בשיעור זה ובדיעבד שלא יכלו קודם אפשר לסמוך על שיטה א' (בה"פ).

הנהגות בסדר קידוש לבנה: אמירת שלום עליכם: מקורו במסכת סופרים (פ"כ ה"א). **טעמו:** או מטעם כיון שאמר תפל עליהם אימתה ופחד אומר לחבירו שלום עליך דלך יהיה שלום (מטה משה), או מטעם שמחה שקיבלו פני השכינה (בב"ש), או מטעם הקטרוג הראשון. שא"ל לב' מלכים בכתר אחר אומרים שלום עליכם (א"ח), שזה דברי הקב"ה שמברך את ישראל (האר"ז) וזהו שמסיים במ"ס והולך לביתו שמח וטוב לב ולשיתנו אומרים את זה בסוף הסדר וע"ש פרע"ח ס"ח פ"ב).

בדיקת הציצית: יש לנער שולי בגדיו אחר קידוש לבנה להסיר הקטרוגים שבפגם לבנה. (האר"ז) שם שנהג לנער כנפות תה"ת קטן ומה נובע מהנהג שונהגים להסתלק על הציצית ולהפרידן ויש לזיזר מלהקדק אם שכח לומר אתה חוננתנו (בה"ל ר"ד).

ריקודין: נוהגים לעשות ריקודין שמחה ושיירה בקדוש לבנה דוגמת שמחת נישואין (רמ"ב). ויש בו סוד גדול בדבר הקבלה וכולם הם עיני שמחת נישואין שהאשה חוזרת ומתקדשת לבעלה (שם) והמקום היחידי שמוציאים אנו שרינו הרמ"א משבח ריקודין הוא בקידוש לבנה (תשובות ונהגות בשם הגב"ל החב"ה).

שמחת נישואין

בעסקנו עתה בריקודין של שמחת נישואין דבר בעתו מה טוב בהגיע עת דודים שמחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א להביא כאן כמה פסקי הלכות הקשורים לשמחת נישואין מקורו, מעלתה, ופרטי דיניו.

שמחת חתן וכלה: מקורו מצווה גדולה לשמח חתן וכלה ולרקד לפניהם (טו) כמו שמצינו בגדולי תנאים שהיו מרקדין לפני הכלה.

מעלתה: כל הנהגה מסעודת חתן וכלה ואינו משמחו עובר בחמשה קולות (טור וב"י בפרישה היינו שלא יזכה לאלו החמשה קולות בנחמות ירושלים). ואם משמחו זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות (וידוע שהש"פ"א סטלא בין איהו סוגיא חיפש מצווה זו לזכות לתורה). **חיובו:** י"א שהדין של "כל הנהגה" וכו' הוא דווקא מי שנהנה צריך לשמח אבל מי שאינו בסעודה אינו עובר אם אין שמחת (פרישה). אך משמע מהפוסקים (א"מ) שיש מצווה ללכת לחתונה ולשמח חתן וכלה.

איסורה: י"א שאין איסור על הנהגה מסעודת חתן ואינו משמחו אלא במי שאוכל בסעודה שהוכנה לכבוד הנישואין ונמצא במקום הנישואין, אך הטועם ממאכלים שהוכנו לכבוד החתונה ואינו נמצא במקום הסעודה לא (עור מקדוש ובס' דברי יחזקאל שינאווא כתב שארזי החמיר בו). **גדרו:** מעיקר הדין אין צריך לעשות דווקא פעולה אלא אם משוחח עם החתן ומעוררו לשמח מקיים המצווה (עור מקדוש). ומ"מ יש מדקדקים לשמח בפועל את החתן ע"י שמביאים לו מאכל או משקה או ע"י שחוק ושמחה (עור מקדוש דזה בוודאי עדיף). **החתן:** החתן עצמו צריך להיות בשמחה כדי לזכות את האנשים המשמחים אותו במצווה (האמרי אמת הסתפק באופן שהחתן אינו מניח שישימו אותו האם עובר על לפני עוור. להרכיב חתן: אין להרכיב חתן על הכתפיים, כיון שזה נוגד דרכי הצניעות (ש"ת שבה"ל - בשו"ת ל"ק מרן רבינו הגה"ל יצחק ז"ע).

ליל שבת: אין מקדשין הלבנה בליל שבת [והטעם או ע"פ סוד (מ"א מקור מרדכי) שכתב הגלע"ד כי בליל שבתות אנו מקבילין פני המלך בקידוש היום והוא שעת זיווג ולא אורח ארעא להקביל פני השכינה באותו שעה], או מטעם דאין תחומין למעלה מעשרה והמקדש הלבנה כאילו יוצא חוץ מהתחום (מהר"ל ד"מ והרבה דחו טעם זה ישוין ברשב"א ח"ד סמ"ח), או מטעם דאין מערבין שמחה בשמחה (פ"ח), או מטעם שהחמירו שמא יבואו לרקוד (שעה"ג). ומ"מ אם יארע שהגיע ליל שבת ויש חשש שיחמיץ המצווה כגון שהוא ליל האחרון, מותר לקדש, ולא יאמרו אלא הברכה ולא התחינות. ונחלקו הפוסקים אם יש שהות לקדש במוצ"ש ולאחר מכן יעבור הזמן (ש"ע), והלכה יש להקל (הכרעת העדה"ש ע"ש).

ברכה ברוב עם: מצווה לברך עליה בעשרה משום ברוב עם הדרת מלך ונאמר ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם (ובפרט בקידוש לבנה יותר מכל מצווה הדי' כהקבלת פני השכינה), ואם אין לו עשרה מברך עליה בשלשה (ח"א דאף ה' נחשב כרוב עם) ומדינא יכול לברך אפי' ביחוד (דאין זה מהדרים ששנו מגילה כ"ג דאין נעשין בפחות מעשרה).

המתנה למוצ"ש במנין: אם משער שלמוצ"ש יהיה לו מנין ישהנה לברך במוצ"ש, דזה עדיף. אא"כ הזמן חורף ויש עננים ויש חשש שיחמיץ המצווה, והכל לפי הענין (פ"ח). ואם יש לו עתה שלשה י"א שאין צריך להמתין כלל למוצ"ש דאף ג' הוי ברוב עם (בה"ל ע"פ ח"א). וי"א דאף בזה ימתין (מקור חיים חו"י יעב"ז).

הקדמת ק"ש ותפילה לקדוש הלבנה: תפילת ערבית קודמת לקדוש לבנה משום תדיר ומקוה, לכן המגיע לביהכ"ס ע"מ להתפלל ערבית ומצא ציבור שמקדשין הלבנה אסור לו להקדים קידוש לבנה לערבית וק"ש, אא"כ יש חשש שלא יהיה לו ציבור, וכ"ש כשמפסידי לגמרי (נוב"י סמ"א). אך אם אינו עומד להתפלל עתה יש להקל.

קטנים: מחנכים הקטנים לברכה זו (יעב"ז). ובה"ג כתב דתלי מח' רש"י ותוס' לגבי ק"ש ולפי רש"י אין זה אלא הנהגה לכתחילה. **קטן שיגדיל:** קטן שיגדיל בחודש זה, זמתין מלברך עליה עד שיגדיל אם הוא בתוך זמן הראוי לברכה.

נשים: נשים פטורות (או מטעם שזה מצוות שהזמן גרמא, מ"א ובר האריכו בחידוש זה בהכנת שלמה, מהר"ל ד"סקין ואבמה"ל), או מטעם כל כבודה בת מלך פנימה (מנח"א), או מטעם דאין מקדשין אלא בשמחה והאשה שרויה תמיד באל (שב"ז), ואף לא נהגו לברך מפני שפגם הלבנה גרמה האשה הראשונה (שלה"ק).

הנהגות בשעת ברכה: מקום הקידוש: אין מקדשין את הלבנה תחת גג כי אם תחת כיפת השמיים. (כיון שמקבל פני השכינה וכו' הוציא לקראת רבו שיוצא מרשותו (מטה משה). [ויכול לברך במרפסת פתוחה שאינה מקורה בביתו ואצ"ל שיכול לעלות על הגג ולברך]. ואין זה לעיכובא ואם יש חשש שהמקום בחוץ אינו רחוק כדין מאשפה, או שיש לו מיוחד יברך כנגד חלון הפתוח, אך יזהר שלא להסתכל לאשפה (מ"א).

מקום שאינו נקי: צריך לזיזר מאוד בעת קידוש לבנה בחוץ שלא יהיו שם שלוליות ביוב כמלא עיניו או פחי אשפה או צואה וחיתולים זרוקים וצינורות ביוב (אף בצניעות פלטיק המחמיר תע"ג).

ברכה מעומד: צריך לברך בעמידה כיון שמקבל פני השכינה או מטעם דהוי כעדות על חידוש העולם (רבינו מנחם). ואם א"א מותר לסמוך (בה"פ). ואם א"א מותר אף בישיבה כשמו"ע. ובדיעבד יצא בכל אופן.

הסתכלות בשעת ברכה: תולה עיניו כנגדה מביט עליה קודם ומברך (מסכת סופרים). י"א שאין להסתכל אלא לפני ברכה (שלה"ק), וי"א דהותר להסתכל עד

טעה וחשב על ברכה אדמה שהיא ברכת העין

רצה לעשות סעודת אמנים, והביא חטה תפוחה [הנקראת 'שלוה'] אנסס ופופוקון, כי חשב שעל החטה מברכים 'האדמה', על אנסס, 'העץ', ועל פופוקון 'שהכל', והתחיל לברך 'האדמה' על החטה [אמנם לכתחילה יש להקדים ברכת בורא פרי העץ, אך כיון שאכל חטה שהיא משבעת המינים, היא קודמת לברכה, כמבואר במשנ"ב (סימן ר"א ס"ק יח)], וכשרצה לברך על האנסס העץ, אמר לו חבירו, יש לך טעות, כל מה שיש לפניך ברכתו 'האדמה', גם החטה, גם האנסס, וגם הפופוקון, וכעת נסתפק אם צריך שוב לברך האדמה על אנסס ועל הפופוקון, או שיכול לאכלם על סמך הברכה הקודמת, כיון שהיו לפניו?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: אדם שבירך על שניצל 'בשרי' שהכל, וחשב לפטור את כל מה שיאכל בסעודה זו, וכשהתחיל לאכול, ראה שהשניצל פרווה, האם צריך לברך שוב על המאכל החלבי.

תשובה: כתב במגן אברהם (סימן קצ ס"ג) שאם שנה כוס יין ודעתו לשתות עוד, לא יברך אחרי הכוס הראשון אלא לבסוף. ונ"ל דאם טעה וברך אחריה, אין צריך לברך בתחילה כיון שהיה דעתו לשתות עוד.

ודעת רע"א (שם) שדווקא אם יודע בשעת הטעות שרצונו לאכול עוד, אלא שטעה בדין שחשב דצריך לברך ברכה אחרת, אבל בשגג ובירך ברכה אחרונה לא כדלקמן סי' תע"ז ס"ב. [פירוש ששם מבואר שאם לא אכל אפיקומן, ושכח ובירך ברכת המזון, צריך לחזור ולברך המוציא, והיינו כי שכח ובירך ברכת המזון, ועל זה חילק כי שם לא היה 'טעות בדין', אלא שכח שצריך לאכול, ולכן הוי היסח הדעת, וצריך לברך ברכה אחרת].

ולכאורה אם טעה בדין שצריך לברך ברכה אחרונה, אם כן גם בברכה ראשונה לא התכוון לפטור אלא את הכוס הראשון, ואע"פ כן אין צריך לחזור ולברך, מוכח שטעות אינו מצריך לברך שוב, ואולי הוא הדין בענינו.

ויש לחלק ששם רצה לשתות, אלא שטעה בדין, אבל בענינו, שמחמת הטעות, לא רצה לאכול, אינו נפטר בברכה הראשונה.

ובלא הכי בביאור הלכה (שם סי' ב"ד ד"ה יברך) הביא שהרבה חולקים וסוברים דברכה אחרונה הוא סילוק גמור בכל גווניו, ולמעשה צ"ע. **עוד יש להביא** ראייה שצריך לחזור ולברך, שמבואר בשולחן ערוך (סימן קסח ס"ו), שהאוכל פת הבאה בכיסניו, שיעור קביעת סעודה, מברך "המוציא" וברכת המזון, ואם מתחילה היה בדעתו לאכול ממנו מעט, ובירך "בורא מיני מזונות", ואחר כך אכל שיעור קביעות סעודה, יברך עליו ברכת המזון, אף על פי שלא בירך "המוציא" תחילה.

וכתב בשער הציון (ס"ק סא) שאם בירך בורא מיני מזונות, ורוצה להמשיך לאכול יותר משיעור קביעות סעודה, צריך לברך שוב "בורא מיני מזונות", על מה שממשיך לאכול. כי אף שלא חשב בפירוש כמה יאכל, ולא היתה בדעתו שלא לאכול שיעור קביעות סעודה, מכל מקום מזה שלא נטל ידיו ובירך המוציא על המזונות, מוכח שדעתו היתה שלא לאכול כשיעור זה, ואם כן אם רוצה להמשיך לאכול יותר משיעור קביעות סעודה צריך לברך פעם נוספת.

ולכאורה היה מקום להביא בזה ראייה לדוננו, שאף שלא חשב בפירוש שלא לאכול, אם מוכח ממעשיו שלא התכוון לאכול, צריך לחזור ולברך.

ואולי יש לחלק ששם באמת בשעת הברכה לא רצה לאכול, ולא היתה לו טעות, ורק לאחר מכן נמשך באכילתו, אבל בענינו שרוצה לאכול את החלבי, אלא שבטעות חשב שאינו יכול לאכול, אולי בזה לא אמרין שצריך לחזור ולברך.

אבל בכל זאת הדעת נותנת שצריך לחזור ולברך, שאמנם מצינו שאין היסח הדעת בטעות, מצריך ברכה נוספת, אבל כל זה אם בשעת הברכה חשב על זה, אבל לא מצינו שטעות יכול להתחיל ברכה על מה שלא חשב על זה בשעת הברכה, כי אין יחול הברכה, והרי בשעת הברכה לא התכוון לזה, ולכן נראה שאם רוצה לאכול מאכל חלבי, צריך לברך עליו שהכל.

לנפש הבהמית יש גם מדות!

"לישרי לב שמחה" (ה)

איתא בזה"ק פר' פנחס וז"ל: "ישמח ישראל בעושי, והיא חדוה דישאל לאו איהו אלא בעושי, בעושי בעושו מבני ליה, אלא אלן קודשא בריך הוא ושכינתיה ואביו ואמו, דאף על גב דמיתו, קודשא בריך הוא אעקר לון מג"ע ואייתי לון עמיה לההוא חדוה לנטלא חולקא דחדוה עם קודשא בריך הוא ושכינתיה. עכ"ל. ונתקבל הדבר מצדיקי אמת שזה בשמחת נישואין של צאצאיהם ובמיוחד עד עשרה דורות.

וצריך להבין עצם הענין שהצדיקים יורדים לזה העולם והלא עולם הבא צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה וכי איזה שמחה בעולם הזה יכול להשתוות לשמחה כזו, ומה להם לירד לשמחת צאצאיהם, ומדוע הקב"ה עוקרן מגן עדן.

וכן יש להתבונן מדוע דוקא לשמחת נישואין הם באים ומדוע אינם יורדים לשמחת ברית מילה שהיא שמחה רוחנית בלבד והיא מצות עשה שנכרתו עליה י"ג ברייתות, ודוחה שבת, וכל העובר עליה חייב כרת, והיא מצוה שמוסר את נפשו ממש ונמשלה למקריב קרבן על המזבח, גם כן בשמחת בר מצוה שמחה רוחנית שמקבל עליו תרי"ג מצוות, ומדוע דוקא בשמחת נישואין שאין בה מס"נ, והיא גם שמחה גשמית שזוכה להקים בית וכו'. עוד צריך ביאור ענין מחילת העוונות שמוחלים לחתן ביום חופתו וכמו שדרשו חז"ל בירושלמי ביכורים ג' סוף הלכה ג' מי שמקדש אשה מוחלין לו על כל עונותיו.

והדגל מחנה אפרים בפר' בא השווה מחילה זו למחילה של יום הכיפורים וז"ל: "אצל שמחת חתן וכלה הוא גם כן אל יתערב זו בשמחתו כי צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה (שיר השירים ג' י"א) היינו חתן שדומה למלך, ומתחילה היה רק פלג גוף וכשנשא אשה נקרא מלך שלם בעטרה שעטרה לו אמו היינו שהחתן נעשה בחינת אימא עילאה שמוחלין לו כל עונותיו ולכל הנלוים אליו" וכו'.

ויש בזה סוד עמוק כי ביום הכפורים שהוא סוד אימא עילאה יש בו חמשה תפלות ובחתן יש בו חמשה קולות קול ששון וגו', והוא בחינה יותר גדולה מיום הכפורים והבן. ולכן גם כן אל יתערב זו בשמחתו כי נעשה מן זו אור. והבן כל זה כי הדברים עתיקים, עכ"ל.

וצריך עיון מה גדול כל כך ענין חמשה קולות אלו של שמחת חתן וכלה עד שהושוו לתפילות יום הכיפורים. ומה זה ועל מה זה מחילת עוונות עצומה זו, ובשלמא לחתן וכלה עצמם מצינו בזה כמה ביאורים כולם באותו סגנון שמאחר והם באים עתה לבנות בית חדש מוחל להם הקב"ה כל עוונותיהם כדי שיוכלו להתחיל מחדש ולבנות בית עם יסודות איתנים ללא שום עוונות ראשוניים. אבל המחילה היא לא רק לחתן וכלה, אלא לכל הנילוים אליהם כפי שכתוב בכחור, ובדגל מחנה אפרים לעיל.

והרה"ק מבוטשאש זיע"א כתב בספרו ברכת אברהם אעפ"י שאין ראייה לדבר אך ליבי אומר לי שלא רק ביום החופה אלא במשך כל שבעת ימי המשחה מוחלין. ואי"ה בגיליון הבא יתבאר הדברים לאשורם בעז"ה.

**יעמדו על הכרעה מצדיקי הרבים
שהרימו תרומתם להוצאת הגליון**

**ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' שלמה וצ'ר שליט"א
לרגל הולדת הנכד בן לבנו
הר"ר יעקב מרדכי שליט"א למוזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיראה מנוח ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכוט"ס אבי"ר**

**ידידנו הנכבד
הר"ר יוסף מוסס הי"ו
לרגל הולדת הבן
למוזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיראה מנוח ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכוט"ס אבי"ר**

מהנפש הבהמית, זה נקודה שממש לא משמחת אותי בלשון המעטה, כי אם כן המלחמה התמידית מתרחבת עוד יותר שאף על הפעולות אשר אינם בהכרח גשמיים יתכן כי הם מגיעים ממקור של 'קליפה' וסטרא אחרא."

"אכן", מסכים עמו ר' לייב, "רק אתקן במעט את דבריך, כי נקודה זו צריכה לשמח אותך מאוד, שאתה זוכה לעבוד את אביך ומלך ולהמליכו על עוד מקום ועוד חלל בתוכך לבבך."

"לא כל המידות נובעים מהנפש הבהמית", מעיר זלמן בער בשקט, "מקורם של המידות הרעות הם מהנפש הבהמית, כל אחד יכול לבחור לו אם להשתמש במידותיו הטובים או במידותיו הרעים."

"בסדר", מתפטר זאנוויל מעט, "רק שאצל כל אחד נטוע בטבעו גם כן מידות רעים שהם מגיעים מהנפש הבהמית."
"למשל", מתחיל ר' לייב לפרט את המידות, "כאשר האדם מגיע לידי כעס אשר היא תולדה של מידת הגאווה, זה מיסוד האש שבנפש הבהמית. שכמו שהאש מתרוממת תמיד למעלה, כך גאות רוחו מתרוממת, ומתוך זה בא לכעס, שאף היא עצמה דומה היא לאש כאשר לבו רותח ומעלה עוד ועוד רתיחות."

"כמו כן הנאות התענוגים שיש בנפש, מקורם מיסוד המים, כי המים מצמיחים כל מיני תענוג, וכמו שאנו רואים שהטעם הטוב והעונג שיש בצמוח גדלים מהמים, אם כן בהכרח שיש במים שורש ומקור לכל מיני התענוגים."

"והתשוקה לבטל את הזמן בדברים בטלים, הוללות וליצנות שהכל אין בהם ממש, מגיע מיסוד הרוח שבקליפה, שהרוח אין בה ממש, כך כל הדברים האלו שיתבונן האדם ויראה שאין בהם איזה דבר להאחו זה, זה מגיע מיסוד הרוח."

"וכאשר מרגיש האדם כבדות וחוסר חיות בעבודת השם, ובוודאי כאשר הוא בעצבות ומרה שחורה, זה מגיע מיסוד העפה, שהוא כבד ונמשך למטה ללא תנועה וחיות."

"איני מבין", מקשה ארייה לייב, כאשר אני רואה אנשים שיש להם מידות טובות כמו לב טוב או לב רחום, זה מגיע מנשמתם האלוקית? הרי לפעמים מדובר באנשים פשוטים ביותר, המרוחק בינם לבין הנפש האלוקית הוא כרחוק מעזיבו מפטרבורג, ומה הפשט בזה. "נכון", מוסיף קלמן ואומה, "בשכונתי גר אפילו גוי אחד שיש לו לב טוב באמת."

"ובכן, אני רוצה להפתיע אתכם", אומר ר' לייב כשהוא מעורר את סקרנותם של כל בני החבורה. "יש לנפש הבהמית - אפילו שהיא מגיעה מקליפה - מידות טובות, והם המידות טובות יש להם לישראל בתולדה שאמר חז"ל שהם ביישנים ורחמנים וגומלי חסדים. אמנם זהו רק אצל יהודי כי אצלם הנפש הבהמית היא מקליפת נוגה, שכשמו כן הוא שהוא אור מעומעם שיש בו עירוב טוב ורע, ולהבדיל משאר הקליפות שהם שלוש קליפות הטמאות שהם רע לגמרי, וענין זה של קליפת נוגה הוא סוד עץ הדעת טוב ורע."

שיהודי שלבו הרחום יסודתה יסודתה מקליפת נוגה, הוא עושה טוב עם הזולת למען הזולת. כי הוא מרחם עליו ועשיית הטוב בעצמו הוא תשוקתו.

"מה שאין כן הגוי כשהוא עושה טובה, הרי הכל לגרמייהו עביו, כי הוא עושה חסד או כדי לקבל תמורה, או כדי להתיריה, ואפילו כדי להשקית את מצפוננו 'שלו'. אצלו זה מגיע מצד שלוש קליפות הטמאות שהם רע לגמרי.

"שוין רבות", מסכם ר' לייב, "הבנו איפוא מה הם נקודות התורפה בנפשינו אנו, ובמה יש לנו לעבוד על עצמנו, וכעת נותר לנו להתחיל להסיר את הלוט, ולגלות את אור הנשמה האלוקית השוכנת בקרבינו. היו נכונים..."

ה'פארברענגען' נמשך ונמשך משל למעלה מן הזמן הם החברים, נקודות אפילות הוארו באור חדש ויסודות רעועים התחזקו ליסודות איתנים בעבודת השם. בנינים עקומים וסדוקים התמוטטו, ומעל גבם הורמו חיש בנינים חדשים המייצבים את נפש האדם, לעמוד איתן בסערות נווה התלאה כאן בעולם העשירי. כאשר ר' לייב מנווט את השיח ביד אמן כיד ה' הטובה עליו.

"ובכן, אחים ויעים", משתק ר' לייב את ההמולה שנוצרה ביני לבני, "אחר שהתברר והתאמת לנו, שהחיות הכללית שיש לנו, הדם הוא הנפש, אכילתנו ופעולתנו הגשמיים, נובעים מהנפש הבהמית, מובן לנו מה ששמענו וראינו, ואבותינו סיפרו לנו, כל אלו שאנו רואים שהם יותר 'הימלדיגע מענטשן', שזה מתבטא אצלם הרבה שהם 'שוכחים' מהגוף הגשמי שלהם, הם שוכחים לאכול, שוכחים לישון וכדומה. ולאו דווקא מחמת מלחמתם העיקשת בנפש הבהמית, אלא שחיהם נשלטים ונמשכים אחר הנפש האלוקית, אשר כל הדברים האלו לא מעניינים אצלה."

"האמת", נמלך ר' לייב ומוסיף, "כל אחד מכם יכול לראות שכאשר נפשו האלוקית בתוקף, אם מחמת התעוררות חזקה שתפסה אותו, או שהזמן גרמא שנפשו בעורת בקרבה וצועקת מפנימיותה צמאה נפשי לאלוקים, אז כל התכונות השליליים שדברנו עליהם זמן, זהו הוא הנפש הבהמית, שכל חיינו על כל פרט ופרט זאלן זיך פירן אחר הנפש האלוקית ואז אף מעשינו הגשמיים יתנהלו לפי כוונה פנימית ואלוקית."

"ובמה עוד מתבטא המלחמה שיש לנו בנפש הבהמית", שואל פנחס"ל.

"האהה, בכמה וכמה דברים, מחכה לנו עבודה בזה", מוחיך ר' לייב וממשיך, "עיקר מהותה של הנפש הבהמית, היא המידות שלה."

"ומהו המידות, ידוע לנו שכל דבר נברא מורכב מארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר. וכשם שיכולים אנו להבין שבדברים גשמיים שייכים אלו היסודות, כמו כן בנבראים רוחניים כמו הנפש שייך ארבעה היסודות אשר הם תכונותיה הרוחניים שהם השורש של המידות שלה."

"אם כן", פותח זאנוויל את פיו לראשונה, "אם חיותנו נובע מהנפש הבהמית, שמא המידות שלנו הם גם

בטיעונא דהשקא
שנה ז'עירות האלף לפ"ק
קול ששון קול חתן קול שפחה קול כלה

בשבת ודור"ו להאלף הטוב בעל כל הטוב ויחזיר אשר נעלם
שדחיתו וקבעו ודעונו לזמן חזק
הוא יום שמחת אפריון בתי הקידרה
החלה חגיגתה וקליפתה
פירת ז'דנה חזיה תת"ו
עב"ג

הפסיד וחתן הספולן בחי"ש
כפר ז'אלף הי"ו
בו הרה"ק פאר בקרושים קוה"ר ז'וקאל שרא"ל ש'נאוור סאק"ן שליט"א
בו כסות הרה"ק חס"ד רבי יוסף משה ש'נאוור סאק"ן שליט"א
רא"ל ז'יב"ר ז'יב"ר
וחתן ז'ק ב' הרה"ק חס"ד רבי יוסף משה ש'נאוור סאק"ן שליט"א
אב"ד ראשעט"מ ע"ס

אשר נעדרה לרחוקים בעושה"ת בקרית בשעט"מ ביום שני פ"ו יתרו
ל"ס ז'אדם תרו"ו לי פמלית כרענו נוי קדושי פ"ו לחדושי שבט תשס"ב לפ"ק
באולמי ז'יב"ר הפאר רח"ל שלמה המק"ל ע"ס בו ברוך
קבלת פנים בשעה ע"ס רחופ"ק בשעה ע"ס

ודנו בזה בקריאה של חובה להזמין את קרובינו וידידנו הרי
לשום איתנו פשוט בריצה ובחידוה ולהאצל מברכותיהם עליו
ובתת ה' שפתיה בארליכם ישכח לבנו גם אז
והשית ששקטם בפסלים כפון ענין וירושלים בקריה ב'כינו
הפסחה לבואם לט"ל

אשר ישע"ו ראשעט"מ
בו ק"ב אפרים הר"ק ש'נאוור סאק"ן שליט"א
וחתן ז'ק אב"ד הרה"ק פאר שליט"א